

Innhold

Kapittel 1

Dilemmaer i norsk utenrikspolitikk	13
<i>Kristin Haugevik og Øyvind Svendsen</i>	
Innledning	13
Utenrikspolitikken mål og mening	16
Kortere linjer, mindre konsensus?	18
En tid forbi	21
Om denne boken	26
Referanser	32

Kapittel 2

«Regler teller, ressurser avgjør»	37
<i>- norske dilemmaer ved en regelbasert orden</i>	
<i>Ole Jacob Sending</i>	
Innledning	37
Tvetydigheten i internasjonale regler	39
Maktpolitiske forhold og internasjonale regler	44
Fremtidens regler og norske interesser	48
Reglenes blindsoner og realpolitikk	54
Referanser	59

Kapittel 3

Norge i en mer usikker verden	63
<i>Fire dilemmaer for norsk sikkerhets- og forsvarspolitikk</i>	
<i>Ole Martin Stormoen og Karsten Friis</i>	
Innledning	63
Fra krigen til den kalde krigen: En norsk «eksepsjonalisme»	65

Balansegang mellom stormaktene.....	67
«Out-of-area» – og hjem igjen.....	69
Brudd eller justering: Norsk sikkerhetspolitikk etter Ukraina	73
Dilemmaer i norsk sikkerhets- og forsvarspolitikkk	78
Avskrekking og beroligelse – eller kun avskrekking?.....	81
Norge og EU – utenfor eller innenfor?	86
Norge som en god alliert: Hva er risikoene med avhengigheten til USA?.....	89
Endring i forutsetninger, endring i politikk?	95
Referanser.....	98

Kapittel 4

Norsk fredsengasjement.....	103

Spenning mellom idealisme og interesser?

Kristian Berg Harpviken og Torunn L. Tryggstad

Innledning.....	103
Norges fremvekst som en global fredsmegler.....	105
Motivasjoner for norsk fredsengasjement	109
Særtrekk ved norsk fredsengasjement.....	114
Vilje til å snakke med alle.....	116
Nært samarbeid med partnere	117
Inkluderende fredsprosesser.....	119
Resultater av norsk fredsengasjement.....	122
Har Norges fredsengasjement en fremtid?	128
Referanser.....	130

Kapittel 5

Klima- og energipolitikk	137

Suverenitet, legitimitet og sårbarhet

Susanne Therese Hansen og Espen Moe

Innledning.....	137
Klima og energi til nå: Ambisiøs klimapolitikk, men rør ikke oljen! ..	138
Veien videre: En verden i endring	141
Suverenitet: Nasjonal kontroll over energipolitikken i en Nordsjø full av nettoppkoblet havvind?.....	143
Interne spenninger	147

Legitimitet: Hvordan oppnå bred oppslutning om energiomlegging som utenrikspolitikk?	150
Sårbarhet: Hvordan beskytte energiinfrastruktur i en verden med geopolitisk spenning?	156
Løsninger? Dilemmaer i skvis mellom økonomifaglige løsninger, politikkfaglig logikk og importsjokk.....	162
Referanser.....	168

Kapittel 6

Bistand og utvikling	171

- altruisme mot egeninteresser i utenrikspolitikken

Jon Harald Sande Lie

Innledning.....	171
Adskilt og integrert – retorikk og praksis.....	174
Altruisme og egeninteresse – opphav og endringer.....	178
Politikk, penger og prioriteringer	186
Kampen mot fattigdom	187
Mer penger, mer politikk og nye, globale prioriteringer	189
Globale fellesgoder, egeninteresser og Ukraina-konflikten.....	192
Verdig trengende?.....	195
Utviklingspolitikkenes pragmatiske normløshet.....	200
Referanser.....	202

Kapittel 7

Norsk ruslandspolitikk i krigens tid	205

Skjulte, men uomgjengelige dilemmaer

Julie Wilhelmsen

Innledning.....	205
Tilbakeblikk	207
Krigens omdefinierende kraft: Ruslandspolitikken 2014–2022	210
Krig i Europa: Veivalgene synes åpenbare, men dilemmaene består	215
En relasjon for fremtiden.....	232
Referanser.....	233

Kapittel 8

Uforutsigbart utenforskap og endrede rammebetingelser for norsk europapolitikk 239

Guri Rosén

Innledning.....	239
Utviklingen av norsk europapolitikk	241
EØS – ingen over, ingen ved siden.....	243
Nye tider – andre dilemmaer.....	246
Hva nå, lille land?	259
Referanser.....	265

Kapittel 9

Handelspolitisk utakt..... 269

Kåre Dahl Martinsen

Innledning.....	269
Gamle problemer og nye rammer.....	271
Norsk sanksjonspolitikk.....	274
Kina.....	277
Handel og verdier.....	279
Utenlandsk eierskap	280
EØS = alt annet enn handel	283
Norsk handelspolitisk selvråderett?	285
Referanser.....	287

Kapittel 10

Konfliktspiral og stormaktsrivalisering i nordområdene 297

Andreas Østhagen

Innledning.....	297
En ny nordområdepolitikk	300
Tre sikkerhetspolitiske perioder fra 2014.....	303
Konfliktfare og veien videre	311
Dualitet og dilemmaer i nordområdene	314
Norges utfordringer i nordområdene.....	317
Referanser.....	319

Forfatterbiografier 323

Stikkord 325